

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 03.11.1986, sp. zn. Tpj 95/86, ECLI:CZ:NS:1986:TPJ.95.1986.1

Číslo: 3/1988

Právní věta: Ide i o vniknutie do domu alebo do bytu iného pomocou uspôsobeného technického prostriedku, pri ktorom nedôjde k viditeľnému poškodeniu zámku.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 03.11.1986

Spisová značka: Tpj 95/86

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Porušování domovní svobody

Předpisy: 140/1961 Sb. § 234

§ 238 odst. 1

§ 241

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odůvodnění:

Výsledky kontrolního průzkumu a zhodnocení praxe soudů ČSR při rozhodování o trestných činech proti majetku podle hlavy IX. zvláštní části trestního zákona se zaměřením na rozhodování o trestných činech krádeže spáchaných formou vloupání do bytu Tpj 130/85 - Pls 1/86 ukázaly, že soudy nepostupují jednotně při řešení otázky, kdy se pachatel kromě trestného činu krádeže podle § 247 t.zr. zák. dopouští v jednočinném souběhu též trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 tr. zák.

Jde o případy, kdy pachatel vnikne do domu nebo bytu jiného pomocí upraveného nástroje, nejčastěji tzv. „planžety“, pomocí níž odemkne zámek, aniž na jeho mechanismu zanechá viditelné stopy. Jde o to, zda je v takovém případě splněn zákonný znak „užije násilí“, uvedený v § 238 odst. 1 alinea 1 tr. zák.

Některé soudy spatřují i v tomto způsobu vniknutí do objektu použití násilí a uznávají pak pachatele vinnými vedle trestného činu krádeže též trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 tr. zák. Posouzení skutku podle § 238 tr. zák. zdůvodňují tím, že i v takových případech pachatel překonává překážku, která má zabránit, aby bez vědomí a souhlasu uživatele objektu někdo do objektu vnikl.

Jiné soudy na jednočinný souběh trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák. s trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 tr. zák. neuznávají s odůvodněním, že nebyl naplněn znak „užije násilí“, vyžadovaný ustanovením § 238 odst. 1 alinea 1 tr. zák., neboť žádaného násilí na věci nebylo použito.

Proto trestní kolegium Nejvyššího soudu České socialistické republiky k návrhu předsedy kolegia podle § 21c odst. 2 zák. č. 36/1964 Sb., o organizaci soudů a o volbách soudcům v úplném znění vyhlášeném pod č. 19/1970 Sb., zaujalo toto stanovisko ke správnému výkladu zákona:

Při řešení této otázky je třeba vycházet z povahy chráněného zájmu, jímž je nedotknutelnost obydlí, zaručená článkem 31 Ústavy Československé socialistické republiky z r. 1960; jde o jedno ze základních práv občanů ČSSR. Z tohoto hlediska nelze pojem násilí vykládat stejně ve všech skutkových podstatách uvedených ve zvláštní části trestního zákona. Při tom není rozhodující objektivní intenzita použitého násilí; stačí použít takového násilí, jaké je nutné k dosažení předsevzatého cíle. U trestných činů loupeže podle § 234 tr. zák. nebo znásilnění podle § 241 tr. zák. je násilím takové jednání vůči osobě, které postačí k donucení napadené osoby, aby jednala podle vůle pachatele. U trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 tr. zák. je užitím násilí takové jednání vůči věci, které stačí k překonání překážky bránící svévolnému vniknutí do chráněného objektu. Musí jít ovšem o překážku, kterou je nutno překonávat, nikoliv např. jen o zavřené, ale nezamčené dveře. Postačí-li tedy k překonání takové překážky (uzamčeného zámku) použití jen malého násilí, protože pachatel použije technického prostředku, nemění to nic na skutečnosti, že byla přesto odstraněna překážka, která jinak bránila neoprávněnému vniknutí do objektu. Přitom není rozhodující, zda takové odstranění překážky na ní zanechalo nebo nezanechalo viditelné stopy; zanechání viditelných stop na věci není podstatnou náležitostí, že došlo k použití násilí.

Jestliže pachatel vloupání nahradí fyzickou silou, kterou by jinak musel použít ke vniknutí do chráněného objektu (např. rozbití okna, ulomení zámku apod.) dokonalejší technikou – planžetou, pakličem nebo jiným k tomu uzpůsobeným a vhodným nástrojem, jde vždy o vniknutí do chráněného objektu násilnou formou, neboť i takovým způsobem pachatel musel odstranit překážku, která měla zabránit neoprávněnému vniknutí do chráněného objektu. Je tedy i tímto jednáním naplněn znak „užije násilí“, uvedený v ustanovení § 238 odst. 1 al. 1 tr. zák.

Navíc lze uvést, že nahrazení fyzické síly dokonalejší technickou pomůckou, která nezanechá na objektu žádné viditelné poškození, je typově pro společnost ještě nebezpečnější než použití hrubého a viditelného násilí; takový postup urychluje vniknutí do objektu a ztěžuje odhalení pachatele.